

ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНИХ ЗАКЛАДІВ

Вінницький національний медичний університет ім. М. І.Пирогова

Туберкульоз (ТБ) у медичних працівників (МП) сьогодні в Україні є однією з найактуальніших проблем не лише фтизіатрії, але й всієї системи охорони здоров'я. Значною мірою складність проблеми пов'язана із несвоєчасністю діагностики, недотриманням вимог інфекційного контролю на місцях праці, незабезпеченістю медичних закладів необхідним обладнанням, несвоєчасністю проходження профілактичних оглядів тощо. Епідемія ТБ найбільшою мірою вразила працівників протитуберкульозних закладів (ПТЗ), котрі є основною професійною групою ризику з цього захворювання.

Мета — дослідження особливостей структури та клінічного перебігу ТБ у МП ПТЗ.

Матеріали та методи

Аналіз частоти, структури, особливостей клінічного перебігу ТБ 36 МП ПТЗ Вінницької області в 2007–2015 рр.

Результати

Захворюваність на ТБ МП за досліджуваний період в середньому склала 48,7 на 100 тис. МП регіону. Серед 131 МП, що захворіли на ТБ, 36 (27,5 %) осіб — це працівники ПТЗ. При цьому середній рівень захворюваності у цій групі виявився значно вищим (в 16 разів), ніж у працівників загальної лікувальної мережі (ЗЛМ), та склав 782,4 на 100 тис. МП ПТЗ, $p < 0,01$. В різні роки захворюваність МП ПТЗ коливалась від 0 (2013) до 1590,5 (2011). Основна кількість випадків ТБ у цій групі дослідження спостерігалась у середнього медичного персоналу ПТЗ — 61,2 %, тоді як 8,3 % склали лікарі та 30,5 % — молодший МП, $p < 0,01$. При цьому в середньому захворюва-

ність медичних сестер ПТЗ склала 100,3; молодшого медичного персоналу — 68,7 та лікарів — 41,9 на 10 тис. середнього медичного персоналу ПТЗ, $p > 0,05$. Схожа ситуація спостерігалась і серед МП ЗЛМ, де найвищі рівні захворюваності на ТБ були зареєстровані у середнього та молодшого медичного персоналу, але з невеликою перевагою саме серед перших. При цьому 25 (69,5 %) випадків ТБ спостерігалось у МП зі стажем роботи у медичній галузі до 5 років, 3 (8,3 %) випадки у МП зі стажем від 6 до 10 років, та по 4 (11,1 %) випадки ТБ у МП зі стажем від 11 до 20 років та понад 21 рік. Захворюваність на ТБ медичного персоналу як ЗЛМ, так і ПТЗ, найбільш висока виявилась в перші 5 років роботи (55,0 % всіх випадків), особливо у працівників ПТЗ (69,5 %), $p < 0,05$. Із 36 випадків ТБ у МП ПТЗ 2,4 % спостережень склали випадки позалегенового ТБ, а у 97,6 % з них ТБ мав легеневу локалізацію. Рецидив ТБ був діагностований у 36,1 % МП ПТЗ, а показник захворюваності склав 283,2 на 100 тис. осіб, перевищуючи у 30 разів аналогічний (8,9) серед МП ЗЛМ, $p < 0,01$.

Висновки

Захворюваність на ТБ МП ПТЗ в 16 разів вища, ніж у МП ЗЛМ, $p < 0,01$. Найбільший ризик розвитку захворювання серед МП ПТЗ спостерігається у середнього медичного персоналу (61,2 %) зі стажем роботи до 5 років (69,5 %). Число випадків позалегенового ТБ у МП ПТЗ було значно нижчим, ніж у МП ЗЛМ (2,4 %), але рецидиви захворювання зустрічались в 30 разів частіше, $p < 0,01$.